

Ojämsställd filmbransch till Dagens ETC 18 januari 2013

Lyft blicken!

Hur mycket kan inte en filmupplevelse betyda?

Upplevelser av andra människors relationer, glädje, svårigheter och vad som händer när de försöker komma fram till hur de skall leva sina liv. Miljöer du inte visste fanns och som du ges möjlighet att lära känna genom filmerna. Världar som skildras genom olika temperament av manusförfattare och regissörer med olika erfarenhetsvärldar bakom sig.

Filmen är en av vår samtids viktigaste och mest kraftfulla uttrycksformer.

Vid måndagens presentation av vårens svenska filmpremiärer, var hälften av de av konsulentstödda filmerna som har premiär under januari till och med mars regisserade av kvinnor. Detta inger hopp inför framtiden. Nästa steg är att även pengarna fördelas lika mellan kvinnor och män. Fortfarande går merparten av stödpengarna till männens projekt.

Vilka berättelser ger vi liv till? När Anna Serner, Vd och Svenska Filminstitutet (SFI) ville prata jämställdhet i Almedalen i somras, kuppade de och bjöd in till samtal om reklam. Ämnet reklam är mer attraktivt och drar mer folk än ämnet jämställdhet. Reklamen blev en trojansk häst för jämställdheten!

Anna Serner har sedan hon tillträdde gått hårt ut och sagt att jämställdhet ska prioriteras inom Filminstitutet och medel har avsatts till olika aktiviteter. Det är i resursfördelning saker och ting blir tydliga och nu gäller det att säkerställa att vi går från ord till handling.

Idag, äntligen, står det i det nya Filmavtalet som började gälla 1 januari 2013 att det SKA vara en jämn fördelning av stöden till kvinnor och män i funktionerna regi, manus och producent. Det står också att det ska vara teknikneutralitet när det gäller distribution av film – två ting som borde styra mot att det inom tre(3) år råder en jämn fördelning.

Fördelningen av stöd görs av självständigt arbetande filmkonsulenter, som värderar projekt utifrån både ett konstnärligt och ett ekonomiskt perspektiv. De ska nu fördela stöden jämställt. I förra avtalsperioden stod att fördelningen bör fördelas 60/40 mellan kvinnor och män. Det skedde aldrig. Men så medförde det heller inga konsekvenser.

Inte heller i detta avtal finns verktyg att ta till om målen inte infrias. Man skulle kunna åberopa avtalsbrott, men vad händer då? Vad leder det till?

Det är hos de enskilda konsulenterna målet 50/50 ska uppnås. Det är de som förväntas gå i bräsch för att bryta den invanda normen och tvingas gå förbi det som känns "självklart och populärt" – att inte göra som man brukar.

Det som föranleder oss inom Women in Film and Television, Sverige, (Wift) att arbeta med jämställdhet är att det ligger en konflikt i grunden, som handlar om att kvinnor är diskriminerade och därmed inte har eller får samma utrymme och möjligheter som män. Det är en konflikt som förtjänar att behandlas med respekt, lyftas och debatteras. Det är en demokratifråga. Vi behöver inte vara känslomässiga i frågan. En mer emotionell konflikt kan vara att inte alla i filmbranschen vill ha jämställdhet. Hur många politiska beslut vi än har att luta oss emot. Det handlar trots allt om att

resurser ska omfördelas – om makt. Någon kommer att få backa för att någon annan ska lyftas fram. En nationell filmpolitik skall spegla vår omvärld. Nu har vi både lagstiftning att luta oss mot och en chef på Svenska Filminstitutet att kroka arm med.

Äta Sova Dö, Svinalängorna, Apflickorna, I taket lyser stjärnorna, Simon och ekarna, Hur många lingon finns det i världen, Kronjuvelerna, För dig naken, Till det som är vackert, Prostitutionen bakom slöjan, Det är upp till dig, Palme, ett axplock av svenska filmer de senaste åren som har satt Sverige på kartan, nationellt och internationellt, gjorda av några av de 60-tal kvinnor som regisserar långfilm och TV-serier.

Förhoppningsvis kommer inga fler Trojanska hästar behöva användas.

Hälften av utrymmet! Häften av pengarna!

Christina Olofson & Helene Granqvist
För Styrelsen Wift